

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19C/129/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116208039
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8116208039.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobcov: 1. E. U., F.. XX.X.XXXX, Q. T. M.F. XXX/XX, XXX XX M. a 2. J. U., F.. XX.XX.XXXX, Q. T. M. XXX/XX, XXX XX M.e zastúpených JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 zastúpenému Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, o určenie neplatnosti zmlúv, takto

rozhodol:

I. Žalobu o určenie, že Zmluva o splátkovom úvere č. 08503716553 zo dňa 15.5.2006 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným je neplatná, **z a m i e t a**.

II. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. 08503716553 zo dňa 15.5.2006 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným v článku I. bod 3 v znení: „Banka je oprávnená jedenkrát v kalendárnom roku upraviť výšku splátky v závislosti od koeficientu rastu, ktorého aktuálnu hodnotu oznamuje zverejnením (ďalej len „koeficient rastu“) a to takým spôsobom, že výšku splátky upraví tak, aby za predpokladu, že sa novourčená Výška splátky bude každoročne zvyšovať o koeficient rastu aktuálny ku dňu zmeny Výšky splátky, bola dodržaná konečná splatnosť úveru; zmena výšky Splátky je účinná rozhodnutím banky a bude v primeranej lehote po jej účinnosti dlžníkovi oznámená Oznámením. Banka je oprávnená jednostranne meniť hodnotu koeficientu rastu. Zmena hodnoty koeficientu rastu je účinná rozhodnutím banky a bude dlžníkovi oznámená bez zbytočného odkladu po jej účinnosti zverejnením“ je **n e p r i j a t e ľ n á z m l u v n á p o d m i e n k a**.

III. Určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o splátkovom úvere č. 08503716553 zo dňa 15.5.2006 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným v článku II. bod 2 v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené zverejnením, za ktorých sa bankový projekt v zmysle úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a úverovými podmienkami Obchodné podmienky banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006“ je **n e p r i j a t e ľ n á z m l u v n á p o d m i e n k a**.

IV. U r č u j e , že Zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 15.5.2006 zabezpečujúca Zmluvu o splátkovom úvere č. 08503716553 zo dňa 15.5.2006 uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným j e **n e p l a t n á**.

V. Konanie o určenie o neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, zabezpečujúcej Zmluvu o splátkovom úvere č. 08503716553 zo dňa 15.5.2006 **z a s t a v u j e**.

VI. P r i z n á v a žalobcom voči žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania v časti, v ktorej bolo rozhodnuté výrokmi II.až IV. rozsudku, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

VII. V časti konania, o ktorej súd rozhodol pod bodmi I. a V. výroku rozsudku, nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca v 1. rade sa žalobou doručenu súdu dňa 15.4.2016 domáhal voči žalovanému určenia neplatnosti Zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 15.5.2006 medzi žalobcami a žalovanou bankou pod č. XXXXXXXXXXXX, Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 15.5.2006 zabezpečujúca predmetnú zmluvu o splátkovom úvere a neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zabezpečujúcu zmluvu o splátkovom úvere.

2. Žalujúca strana svoj návrh na určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere odôvodnila tým, že
- v predmetnej zmluve bol dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby úveru, t.j. fixná úroková sadzba 1 rok 6,25 % ročne do 16.5.2007, pričom v čl. I ods. 3 je stanovené, že je banka oprávnená jedenkrát v kalendárnom roku upraviť výšku splátky v závislosti od koeficientu rastu, ktorú aktuálnu hodnotu banka oznamuje zverejnením a je teda oprávnená jednostranne meniť výšky koeficientu rastu. Podľa žaloby výška jednotlivých splátok bola nepredvídateľná a neurčitá, pretože si banka mohla výšku jednotlivých splátok meniť podľa svojho rozhodnutia v závislosti od nejakého koeficientu rastu, o ktorom však rozhodovala opäť sama.,

- ďalšie konkrétne práva a povinnosti medzi účastníkmi konania boli určené a nadefinované vo Všeobecných obchodných podmienkach vydaných bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Obchodných podmienkach banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006, ktoré boli vopred malými písmenami formulované na pripravenom tlačive, s ktorými sa bežný spotrebiteľ nemal možnosť ani oboznámiť a už vôbec nie ich obsahu porozumieť alebo niečo na nich meniť. Nikdy teda neboli tieto obchodné podmienky dohodnuté so žalobcami individuálne. Navyše tieto všeobecné obchodné podmienky neboli ani súčasťou zmluvy, keďže ich obsah nepodpísali, dokonca ani ich nemajú k dispozícii a o ich rovnopis museli požiadať., preto bližšie zdôvodnenie neprijateľných zmluvných podmienok bude doplnené po tom, čo predmetné všeobecné obchodné podmienky bude mať k dispozícii.,

- samotná zmluva o splátkovom úvere neobsahovala žiadnu zmienku o tom, ako sa poskytnutý úver bude zabezpečovať. Zmluva vôbec nehovorila o založení nehnuteľnosti, či o podpísaní blankozmenky, ktorú si banka bude môcť podľa svojich podmienok vyplniť. Z tohto teda vyplýva, že predmetná zmluva neobsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti pre poskytnutie spotrebiteľského úveru v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2,3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase zmluvy.

3. Návrh na určenie neplatnosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve odôvodnila tým, že:

1, -samotná zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve zavádza do právneho vzťahu inštitút, ktorý je pre bežného spotrebiteľa nezrozumiteľný a neurčitý a nie je možné vopred určiť, koľko bude vlastne povinný vrátiť v prípade, ak sa dostane z rôznych okolností do platobnej neschopnosti. Išlo o zabezpečovací inštitút, ktorý mal zabezpečovať splatenie úveru poskytnuté na základe Zmluvy o splátkovom úvere. Keďže išlo o právny vzťah, ktorý má akcesorickú povahu, v zmluve o splátkovom úvere nemôže byť považovaný za platný, ak zabezpečuje neplatný hlavný záväzok, ktorý zabezpečuje. Navyše aj v tomto prípade boli konkrétne práva a povinnosti medzi stranami určené a nadefinované vo Všeobecných obchodných podmienkach vydaných bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Obchodných podmienkach banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom a účinnosťou od 1.2.2006, ktoré boli vopred malými písmenami formulované na pripravenom tlačive, s ktorými sa bežný spotrebiteľ nemal možnosť ani oboznámiť a už vôbec nie ich obsahu porozumieť alebo niečo na nich meniť. Nikdy neboli tieto obchodné podmienky dohodnuté so žalobcami.,

2. - aj keby zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve mala formálne náležitosti platnej zmluvy, je nepochybné, že vznikla, resp. bola vystavená na základe spotrebiteľského vzťahu. Z tohto dôvodu je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými

zmluvnými podmienkami vychádzajúc z tohto princípu pri kolízii zmenkového práva so spotrebiteľskými právami žalovaného, musí mať prednosť ochrana pre spotrebiteľa. Z tohto dôvodu je potrebné aj zmluvu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/84/2015).

3. - v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obdo/161/2007 zo 6.5.2018 z neplatnej úverovej zmluvy nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky, pričom neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého styku. Zmluvu o vyplňovacom práve blankozmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka (OZ). Použitím zmluvy o vyplňovacom práve zmenky sa banka môže vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom čoho môže byť, že žalovaný by veriteľovi mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup nemôže požívať právnu ochranu ani v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 OZ.

4. Žalovaná banka vo vyjadrení doručenom súdu dňa 30.5.2016, a na týchto svojich námietkách, teda nedôvodnosti žaloby v celom rozsahu zotrvala aj v priebehu celého konania, voči týmto žalobným nárokom oponovala tým, že žalobný návrh je všeobecný, nekonkrétny a účelový kompilát s uvádzaním nerelevantných tvrdení bez vzťahu k vymedzenému predmetu konania.

Ďalej namietala nedostatok naliehavého právneho záujmu na takýchto určovacích žalobách podľa § 80 písm. c) O.s.p., ako aj nesplnenie povinnosti tvrdenia, ako aj povinnosti označiť dôkazy, ktorých sa domáha žalujúca strana s tým, že žaloba je nielen neúplná, ale neobsahuje ani relevantné zdôvodnenie vo vzťahu k naliehavému právnenému záujmu na požadovanom určení.

5. Uznesením zo dňa 3.5.2018 č.k. 19C/129/2016-51, súd pripustil, aby do konania pristúpila ako žalobkyňa v 2.rade J. U., F. XX.XX.XXXX, Q. T. M. XXX/XX, XXX XX M.e,

6. V časti týkajúcej sa určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zabezpečujúcu zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 15.5.2006 žalobcovia zobrali na pojednávaní konanom dňa 21.1.2019 späť.

Žalovaný so späťvzatím žaloby ohľadom tohto určovacieho výroku súhlasil.

7. Uznesením zo dňa 21.1.2019 č.k. 19C/129/2016-119 súd prerušil konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 9Csp/195/2018, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.3.2019.

8. Následne súd pokračoval v prerušenom konaní po tom, čo právoplatným rozsudkom zo dňa 9.5.2019 č.k. 9Csp/195/2018-178 na návrh banky proti žalovaným v tomto konaní žalobcom, o zaplatenie 33.072,20 eur s prísl. bola žaloba zamietnutá pre premlčanie nároku.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov: zmluva o splátkovom úvere č. 0503716553, zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve z 15.5.2006, zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátna zmluva, vyjadrenie žalovaného zo dňa 30.5.2016, spisom tunajšieho súdu sp. zn. 17C/52/2016 spisom Okresného súdu Prešov zo dňa 9.5.2019 sp.zn. 9Csp/195/2018-178, výsluchom žalobcov, svedkyne O. H. T., ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

10. Žalobcovia v 1. a 2.rade uzavreli so žalovanou bankou dňa 15.5.2006 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0503716553 podľa § 497 - 507 Obchodného zákonníka, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru za týchto základných podmienok: výška úveru 1.300.000,- Sk, druh úveru - Úver plus na bývanie, typ a výška úrokovej sadzby: fixná 1 rok 6,25 % p.a. v deň uzatvorenia úverovej zmluvy, doba fixácie: odo dňa uzatvorenia úverovej zmluvy do 16.5.2007, lehota na poskytnutie úveru do 6 mesiacov od uzatvorenia úverovej zmluvy, spôsob poskytnutia úveru: jednorázovo bezhotovostne, poplatok za poskytnutie úveru: 7.100,- Sk z prostriedkov úveru, poplatok za správu úveru: 50,- Sk/ mesačne, výška splátky: 8.141,- Sk, splatnosť prvej splátky: 10.7.2006, počet splátok: 359, periodicita a splatnosť splátok: mesačne k 10.dňu v kalendárnom mesiaci, konečná splatnosť úveru: 10.5.2036, splatnosť úrokov: v

posledný deň kalendárneho mesiaca, spôsob splácania: inkasným spôsobom z inkasného účtu, účel úveru: kúpa a rekonštrukcia RD, lehota na zdokladovanie účelu: 6 mesiacov od poskytnutia úveru.

11. Podľa článku I. tejto úverovej zmluvy, všetky údaje a náležitosti uvedené v Základných podmienkach Úverovej zmluvy sú platné ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, zmeny sa riadia úverovou zmluvou, úverovými podmienkami a VOP.

12. Podľa článku I. bod 3, banka je oprávnená jedenkrát v kalendárnom roku upraviť výšku splátky v závislosti od koeficientu rastu, ktorého aktuálnu hodnotu oznamuje zverejnením (ďalej len „koeficient rastu“) a to takým spôsobom, že výšku splátky upraví tak, aby za predpokladu, že sa novourčená Výška splátky bude každoročne zvyšovať o koeficient rastu aktuálny ku dňu zmeny Výšky splátky, bola dodržaná konečná splatnosť úveru; zmena výšky Splátky je účinná rozhodnutím banky a bude v primeranej lehote po jej účinnosti dlžníkovi oznámená Oznámením. Banka je oprávnená jednostranne meniť hodnotu koeficientu rastu. Zmena hodnoty koeficientu rastu je účinná rozhodnutím banky a bude dlžníkovi oznámená bez zbytočného odkladu po jej účinnosti zverejnením. Bod 5.5.3. úverových podmienok nie je týmto bodom nijako dotknutý.

13. Podľa článku II. bod 2 žalobcovia ako dlžníci vyhlasujú, že sa oboznámili so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, Úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené zverejnením, za ktorých sa bankový projekt v zmysle úverovej zmluvy poskytuje, súhlasia s nimi a zaväzujú sa ich dodržiavať. Pre účely úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a úverovými podmienkami Obchodné banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006.

14. Toho istého dňa strany sporu uzavreli Zmluvu o zmenkovom vyplňovacom práve podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a článku I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového zákona, pričom banka vystupovala ako remitent a žalobca v 1. rade ako vystaviteľ a žalobkyňa v 2. rade ako avalista.

15. Podľa článku I. tejto zmluvy, banka poskytla dlžníkom úver vo výške 1.300.000,- Sk a to na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. 0503716553 zo dňa 15.5.2006 v znení neskorších dodatkov.

16. Podľa článku I. bod 2 zmluvy, zabezpečenými pohľadávkami remitenta (banka) sa pre účely tejto zmluvy rozumie:

a) pohľadávka, ktorá vznikla na základe Úverovej zmluvy uzatvorenej medzi remitentom ako veriteľom a dlžníkmi v znení jej neskorších zmien, na základe ktorej remitent poskytol dlžníkom úver a ktorý tvorí istinu vo výške 1.300.000,- Sk, úrok, úroky z omeškania a všetky poplatky a náklady spojené s úverovou zmluvou,

b) pohľadávka a jej príslušenstvo, ktoré vznikne v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením alebo vypovedaním úverovej zmluvy

c) pohľadávka na zaplatenie zmluvných pokút podľa Úverovej zmluvy, tejto zmluvy a všetkých ostatných zmlúv uzatvorených medzi remitentom a dlžníkmi,

d) pohľadávka a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom úverovej zmluvy iným spôsobom ako splnením, odstúpením alebo vypovedaním,

e) pohľadávka a jej príslušenstvo na vydanie bezdôvodného obohatenie, ktoré vznikne, resp. vznikla v dôsledku alebo v súvislosti s plnením remitenta dlžníkom bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol,

f) pohľadávka (pohľadávky) a jej príslušenstvo, ktoré vzniknú na základe zmeny právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou (t.j. pohľadávky vyplývajúce zo zmeny výšky poskytnutých peňažných prostriedkov a pod.) alebo nahradením záväzku vyplývajúceho z Úverovej zmluvy novým záväzkom t.j. v prípade privatívnej novácie právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou, (ďalej pre všetky hore uvedené prípady alebo ktorýkoľvek z nich len „Pohľadávka“).

Prípady uvedené v tomto bode môžu nastať samostatne alebo niektoré alebo všetky súbežne.

17. Podľa článku I. bod 3 zmluvy, predmetom tejto zmluvy je dohoda zmluvných strán o spôsobe a podmienkach doplnenia blankozmenky, ktorá bola vystavená vystaviteľom a avalovaná avalistom k zabezpečeniu pohľadávky.

18. Podľa článku I. bod 4 zmluvy, vystaviteľ týmto potvrdzuje, že na zabezpečenie Pohľadávky vystavil vlastnú blankozmenku a Avalista zároveň potvrdzuje, že avaloval bankozmenku s nasledovnými údajmi:

- a) označenie, že ide o zmenku, vyjadrené v texte listiny,
- b) mena: SKK,
- c) bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu,
- d) miesto a dátum vystavenia: Hlavná 74, 080 01 Prešov, 16. máj 2006
- e) na rad Slovenská sporiteľňa, a. s., Suché Mýto 4, 816 07 Bratislava, IČO: 00 015653
- f) doložka: „bez protestu“
- g) splatné v: Slovenská sporiteľňa, a. s., Suché Mýto 6, Bratislava U.) U. E., E. Č.K. XX, XXX XX H., XXXXXXXXXXXX a podpis vystaviteľa
- i) PER AVAL: J. U., XXXXXXXXXXXX, E.. Č.K. XX, XXX XX H. a podpis avalistu

19. Podľa článku I. bod 5 zmluvy, vo vystavenej blankozmenke chýba údaj určujúci zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenky.

20. Podľa článku I. bod 6 zmluvy, remitent podpisom tejto zmluvy potvrdzuje, že prevzal vlastnú blankozmenku opísanú v bodoch 4 a5 tohto článku a riadne podpísanú Vystaviteľom a Avalistom.

21. Podľa článku I. bod 7 zmluvy, Vystaviteľ a Avalista súhlasia s použitím blankozmenky vystavenej v zmysle tejto zmluvy na zabezpečenie Pohľadávky.

22. Podľa článku II. bod 1 zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že dlžníci udeľujú remitentovi neodvolateľné zmenkové vyplňovacie právo, ktoré remitenta oprávňuje k tomu, aby vyplnil v texte odovzdanej blankozmenky chýbajúce údaje, a to zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenky a urobil z nej tak zmenku úplnú.

23. Podľa článku II. bod 2 zmluvy, remitent je oprávnený využiť toto zmenkové vyplňovacie právo v prípadoch dohodnutých v článku III tejto zmluvy.

24. Podľa článku II. bod 3 zmluvy, remitent je oprávnený vyplniť zmenkovú sumu vo výške Pohľadávky alebo časti Pohľadávky ku dňu určenému v Úverovej zmluve ako deň splatnosti Pohľadávky alebo časti Pohľadávky alebo ku dňu určenému Remitentom v písomnom oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti Pohľadávky ako deň splatnosti Pohľadávky.

25. Podľa článku II. bod 4 zmluvy, remitent súčasne vyplnil dátum splatnosti zmenky, ktorým bude najskôr 7.deň po dni vyplnenia blankozmenky remitentom podľa článku III bod 1 tejto zmluvy, ale nie skôr ako 10.deň odo dňa, kedy sa dlžníci dostanú do omeškania so splatením splatnej pohľadávky alebo časti pohľadávky.

26. Podľa článku III. bod 1 zmluvy, zmenkovú sumu určenú podľa článku II bod 3 tejto zmluvy a dátum splatnosti zmenky určený podľa článku II bod 4 tejto zmluvy má Remitent právo vyplniť, ak dlžníci neuhradia Remitentovi riadne a včas jeho splatnú Pohľadávku alebo časť Pohľadávky v lehote stanovenej v Úverovej zmluve alebo v lehote písomne určenej Remitentom, ak Remitent využije svoje právo vyhlásenia mimoriadnej splatnosti Pohľadávky podľa Úverovej zmluvy.

27. Podľa článku III. bod 2 zmluvy, uplatnenie zmenkovej pohľadávky nemá za následok zmenu pôvodných Pohľadávok, preto všetky zabezpečovacie prostriedky pôvodne dohodnuté medzi zmluvnými stranami zostávajú zachované.

28. Podľa článku IV. bod 2 zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak Remitent nevyužije vyplňovacie právo, vráti Remitent Vystaviteľovi blankozmenku až po úplnom zaplatení Pohľadávky.

29. Dňa 16.5.2006 bola uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam podľa § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka a Mandátna zmluva 1028/2006 podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka, medzi bankou a záložcami a E.. D. J., L. G., E.. E. Š. a mal. D. R. zastúpeným zákonným zástupcom M. R..

30. Podľa článku I. tejto zmluvy, predmetom zmluvy o záložnom práve je dohoda zmluvných strán o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam záložcami v prospech záložného veriteľa na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa a predmetom mandátnej zmluvy je udelenie poverení záložcami ako mandátmi záložnému veriteľovi ako mandatárovi pre vykonanie úkonov v súvislosti s výkonom záložného práva.

31. Podľa článku I. bod 3 tejto zmluvy, pre účely zmlúv sa zabezpečovanou pohľadávkou záložného veriteľa (a to aj v prípade premlčania) rozumie:

a) pohľadávka, ktorá vznikla zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0503716553 zo dňa 16.5.2006 v znení jej neskorších zmien a dodatkov uzavretej medzi záložným veriteľom a žalobcami, na základe ktorej záložný veriteľ poskytol dlžníkovi úver a ktorú tvorí istina vo výške 1.300.000,- Sk, úroky, úroky z omeškania a všetky poplatky a náklady spojené s úverovou zmluvou,

b) pohľadávka a jej príslušenstvo, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením alebo vypovedaním Úverovej zmluvy,

c) pohľadávka na uhradenie nákladov podľa Úverovej zmluvy, zmlúv obsiahnutých v tejto listine a všetkých ostatných zmlúv uzatvorených medzi záložným veriteľom a dlžníkom,

d) pohľadávka a jej príslušenstvom, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti so zánikom úverovej zmluvy iným spôsobom ako splnením, odstúpením alebo vypovedaním,

e) pohľadávka a jej príslušenstvo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá vznikne, resp. vznikla v dôsledku alebo v súvislosti s plnením záložného veriteľa dlžníkovi bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol,

f) pohľadávka (pohľadávky) a jej príslušenstvo, ktoré vzniknú na základe zmeny právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou (t.j. pohľadávky vyplývajúce zo zmeny výšky poskytnutých peňažných prostriedkov a pod.) alebo nahradením záväzku vyplývajúceho z Úverovej zmluvy novým záväzkom t.j. v prípade privatívnej novácie právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou, (ďalej pre všetky hore uvedené prípady alebo ktorýkoľvek z nich len „Pohľadávka“).

32. Podľa časti II. článku I. tejto zmluvy, zálohom sú nehnuteľnosti vo vlastníctve Záložcu nachádzajúceho sa v katastrálnom území M., obec M., okres H., zapísané na LV č. XXXX a XXX vedenom Správou katastra Prešov zo dňa 19.4.2006 a to pozemky parcely registra C 110 zastavané plochy a nádvoria o výmere 582 m², parc. č. XXX/X záhrady o výmere 275 m², stavby súpisné číslo XXX rodinný dom na parc. č. XXX a garáž na parcele XXX.

33. Listom zo dňa 20.10.2015 banka oznámila žalobcom vyhlásenie mimoriadnej splatnosti Zmluvy o splátkovom úvere s tým, že nastal prípad porušenia v zmysle bodu 8.1 písm. a) produktových, obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. s účinnosťou od 1.1.2015 a to ku dňu 20.10.2015 s tým, že pohľadávku vo výške 35.717,30 eur majú uhradiť do 15 dní.

34. Listom zo dňa 2.11.2015 banka oznámila žalobcovi v 1.rade začatie výkonu záložného práva na nehnuteľnosti parc. číslo zapísané na LV XXXX, k. ú. M., parcelné číslo XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 582 m², XXX/X záhrady o výmere 285 m² a rodinný dom súp. číslo XXX stojaci na parcele č. XXX.

35. Banka zároveň oznámila, že začína výkon záložného práva predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe v zmysle zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov.

36. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 17.2.2016 a vedeným pod sp.zn. 17C/52/2016 sa žalobca v 1. rade domáhal voči Profesionálnej dražobnej spoločnosti s. r. o. a banke vydania predbežného opatrenia pred začatím súdneho konania, na základe ktorého by bol žalovaný v 1.rade Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o. zdržať sa výkonu dražby a žalovaný v 2. rade banka povinný zdržať sa výkonu záložného práva, podania návrhu na výkon dražby na predmetnej nehnuteľnosti a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

37. Právoplatným uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 1.3.2016 č.k. 17C/52/2016-35 bolo uložené žalovanému v 1.rade Profesionálnej dražobnej spoločnosti, s. r. o., so sídlom Košice zdržať sa dražby a žalovanému v 2.rade t.j. banke zdržať sa výkonu záložného práva a podania návrhu na výkon dražby na predmetnej nehnuteľnosti a žalobcovi v 1. rade bola uložená povinnosť, aby do 30 dní odo

dňa právoplatnosti tohto uznesenia podal návrh na začatie konania o určenie neprijateľných zmluvných podmienok Zmluvy o splátkovom úvere z 15.5.2006 a Zmluvy o záložnom práve.

38. Z výsluchu žalobcu v 1. rade súd zistil, že „v roku 2006 pracoval ako profesionálny vojak s príjmom 30.000,- Sk. V tom čase si mienili zakúpiť s manželkou rodinný dom a rekonštruovať ho, k čomu zakúpeniu potrebovali finančné prostriedky. Preto uzavreli s bankou zmluvu o splátkovom úvere, kde suma znela na sumu 1.300.000,- Sk, z tejto sumy bola aj zaplatená kúpna cena tejto nehnuteľnosti a za zvyšok vykonali rekonštrukčné práce. V tom čase mal za to, že dokáže splácať splátku vo výške 8.141,- Sk a hoci bol rok na to zo zdravotných dôvodov prepustený z vojenskej služby, mali ešte nejaké finančné prostriedky, z ktorých aj financoval tento úver. Úver sa splácal niekedy do roku 2016, medzičasom bola znížená splátka na 120 eur, ktorú riadne splácali, ale potom si banka požiadala o splátku 240 eur a túto splátku už nedokázali zaplatiť, a preto došlo k tomuto problému. V čase, keď bol prepustený z vojenskej služby zo zdravotných dôvodov, pracoval len príležitostne. Manželka bola nezamestnaná. V dome žijú a bývajú spolu so 4 deťmi a to veku 21 rokov, 20, 18 a 10 rokov. Dospelé deti študujú na vysokých školách. Príjem v rodine zabezpečujem len on sám z výsluhového dôchodku vo výške 486 eur. Manželka ešte poberá rodinné prídavky na 4 deti. Toto je celý príjem rodiny. Mal pri uzavretí zmluvy vedomosť o tom, že sa uzatvára zmluva o splátkovom úvere aj o zmenkovom vyplňovacom práve.“

39. Z výsluchu žalobkyne v 2. rade súd zistil, že „si zobrali hypotéku, lebo nemali kde s 3 deťmi bývať, potom sa im narodilo štvrté dieťa. Manžel bol zamestnaný pri vojakoch, potom ho prepustili zo zdravotných dôvodov a nemali to ako splácať, splácali po 130 eur, lebo im to nejako nevychádzalo. O zmluve sme jednali s bankou, brali s hypotéku cez banku. Oni im tam niečo čítali, ale ona tomu veľmi nerozumela. Splácali úver do roku 2016, už im to potom nevychádzalo, tak to nesplácali. Kontaktovali žalovaného a žiadali o zníženie splátky, žalovaný im nevyhovel. Chceli dobrovoľne platiť nižšiu sumu a boli tam osobne. Pokúšali sa zaplatiť aj tú nižšiu sumu, ale povedali im, že nemôžu. Nevie, čo je to zmenka. Nikto im nevysvetlil, čo je to zmenka a iba im dali tú zmluvu na zmluvu. Neuvedomila si, že podpisuje ešte nejakú inú zmluvu okrem zmluvy o úvere“

40. Z výsluchu svedkyne O.. H. T., pracovníčky banky, súd zistil, že „v Slovenskej sporiteľni pracuje od 31.8.1992, prešla úplne rôznymi pozíciami a bola medzi prvými, ktorí spúšťali predaj hypotekárnych úverov. Žalobcovia ohľadom tohto úveru boli v kontakte s pani J., ona bola tá druhá osoba, ktorá mala skontrolovať náležitosti úveru. Pri uzatváraní týchto zmlúv bol v roku 2006 v banke manuál. Väčšinou sa postupuje pri týchto poskytovaných úveroch, že sa pýtajú klienta, o aký úver má záujem, či o bežný splátkový, ktorý je nezabezpečený nehnuteľnosťou, ktorý je do určitej výšky, druhá alternatíva je, že úver bude zabezpečený nehnuteľnosťou a tam už sú vyššie tieto limity na poskytnutie úveru. Potom sa vychádza z potreby klienta. Vzhľadom na výšku tohto úveru, tak to bolo samozrejmé, že to bolo odkomunikované, že ten úver musí byť zabezpečený nehnuteľnosťou, že nemôže byť takýto úver poskytnutý len ako splátkový bežný. U hypotekárnych úverov so zabezpečením nehnuteľnosťou sa snaží klientom vysvetliť úplne do podrobnosti, čo ich čaká, je to záväzok min. na 30 rokov, keď im to vyjde, aby vedeli, že majú úver zabezpečený tou nehnuteľnosťou. Je to dlhodobý proces, a veľakrát sa v tom období stretávali s klientom častejšie, zisťovali sa príjmy, záväzky. Sadzobník poplatkov sa nedával, pretože všetky úverové podmienky, je to napísané v zmluve, že sa to odkazuje na všeobecné úverové podmienky, ktoré sú zverejnené. Džurník vyhlasuje, že sa s nimi oboznámil. Snažia sa maximálne tie základné veci povedať s tým, že pokiaľ by ešte chceli bližšie nahliadnuť čo je v ich záujme, tak potom nech sa páči tie všeobecné podmienky sú prítomné všade na každom mieste, dokonca teraz v elektronickej podobe a môžu si ich pozrieť kedykoľvek. Boli upozornení na to že všeobecné obchodné podmienky pokiaľ chcú, keby niečomu nerozumeli, môžu im ich dať. Myslí si, že klient sa vyjadří, že je uzrozumený a rozumie všetkému. Stále pri podpise sa opýta, či je im všetko jasné. Ak povie, že áno, tak v poriadku“.

41. Na otázku právneho zástupcu žalobcov ohľadom spôsobu zverejňovania zmeny úrokových sadzieb, svedkyňa uviedla, že „banka je povinná dva mesiace pred zmenou úrokových sadzieb zverejniť na svojej stránke alebo v obchodných podmienkach, nie je to povinné zasielať, že dochádza k zmene úrokových sadzieb. A už je to na vlastnom klientovom, osobnom záujme, aby prišiel a opýtal sa. Je to dva mesiace predtým a je to na klientovi.“

42. Na otázku súdu, či klientom bola poskytnutá suma 1 300 000 Sk alebo suma znížená o poplatok 7100 Sk svedkyňa uviedla, že „im bola poskytnutá suma 1 300 000 Sk s tým, že poplatok museli zaplatiť. Ak je v zmluve napísané, že z prostriedkov úveru, tak sa znížil ten úver, dostali sumu nižšiu o 7 100 Sk.“

43. Na otázku súdu, či v danom prípade patrilo k bežnému postupu, že sa súčasne s týmito zmluvami o splátkovom úvere uzatvárala aj zmluva o zmenkovom vyplňovacom práve svedkyňa uviedla, že „to bolo súčasne a tiež vysvetľovali klientom, keď sa ich pýtali, že prečo, tak vraveli, že to by bol prvotný spôsob keby došlo, keby napr. bol nejaký problém s vymáhaním nehnuteľností alebo by došlo k nižšej sume, tak aby tá zmenka, aby im to bol rýchlejšie prechodné vymáhanie. Tak to bolo vysvetľované klientom.“

44. Na otázku súdu vzhľadom na právnickú zložitosť zmenkového inštitútu, či má za to, že aj ona tomu rozumela, svedkyňa uviedla, že „aby to vedeli vysvetliť aj klientom, nemali až také vedomosti do podrobnosti, aké by mali mať, ale si myslí, že to ani nebolo veľmi potrebné, pretože me vedeli o tom, čo potrebujú o tej blankozmenke, akú má úlohu, a čo všetko je potrebné z toho, a čo vyplýva, aby to vedeli laickým jazykom povedať aj klientom., vedeli, že to je nápomocné k ich vymožitelnosti práva a pohľadávok., aby nemuseli predať nehnuteľnosť, ale keď mal nejaké likvidné niečo čo sa dalo speňažiť, aby sa to dalo vyplatiť takto.“

45. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

46. Predmetom konania je nárok žalobcov na určenie neplatnosti úverovej zmluvy pre neplatnosť takých neprijateľných podmienok, ktoré sú v tejto zmluve zahrnuté, že je podľa nich dôvodné predmetnú zmluvu posúdiť ako zmluvu absolútne neplatnú podľa § 39 OZ., ako aj určenie neplatnosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve., ktoré právne nároky je potrebné posúdiť v kontexte ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, § 273 Obchodného zákonníka, § 53 OZ v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, §§ 8,9 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy a § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

47. Keďže žalovaná banka namietala predovšetkým nedostatok naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti takýchto zmlúv, bolo povinnosťou súdu vysporiadať sa predovšetkým s touto námietkou procesnej prípustnosti žaloby o určenie absolútnej neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy pre neprijateľné zmluvné podmienky.

48. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale rozhodované o nej bolo už v čase platnosti Civilného sporového poriadku, súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019 sp.zn. 6Cdo/27/2018, podľa ktorého „nie je taká žaloba typickou určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP, nakoľko sa jedná o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods.1, 4, 5 a § 53a Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.)“.

Podľa tohto rozhodnutia najvyššieho súdu v prípade takejto žaloby nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

49. Súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. marca 2019 sp. zn. 1Cdo/235/2017, kde rovnako Najvyšší súd SR ako dovolací súd k právnej otázke naliehavého právneho záujmu žalobcu ako spotrebiteľa na určenie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách uviedol, že „správne posúdenie tejto otázky bolo súdmi nižšieho stupňa nutné vykladať si podľa § 80 písm. c) O.s.p., ale v nadväznosti na zákonné právo spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 3 Zákona č. 250/2007 Z.z. Naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaním, podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorého charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany“. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína aj rozhodnutie R68/2013, v

ktorom Najvyšší súd uviedol, že v spotrebiteľských veciach klasická právna zásada „Vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) alebo nech si každý stráži svoje práva alebo zákony sú písané pre bdelych v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu a to princípu ochrany práv spotrebiteľa.

50. Súd teda považoval žalobu ohľadom určenia neplatnosti úverovej zmluvy pre neprijateľné zmluvné podmienky za žalobu z procesného hľadiska prípustnú.

51. Súd deklaruje, že predmetná zmluva nepožíva právnu ochranu podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z., a nejedná sa o spotrebiteľský úver s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu, čo bol účel uzavretia tejto úverovej zmluvy. Preto súd nepreskúmaval obligatórne náležitosti tejto uzavretej zmluvy podľa zákona č. 258/2001 Z.z., ale nevytlúčil z ex offio prieskumu neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré boli v tejto zmluve ako spotrebiteľskej dohodnuté, nakoľko niet pochýb o tom, že sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. OZ, aj keď v čase uzavretia tejto zmluvy režim, ktorý bol aplikovaný na predmetnú zmluvu, bol režim Obchodného zákonníka, teda jednalo sa o úverovú zmluvu uzavretú podľa § 497 Obchodného zákonníka.

52. Podľa § 53 ods. 1 OZ., spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

53. Podľa § 53 ods. 3 OZ., za neprijateľné zmluvné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré po a) má spotrebiteľ plniť a ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

54. Podľa § 53 ods. 4 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách súd neplatné.

55. Keďže súd je povinný ex offio skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách podľa § 53 OZ, konštatuje, že v zmluve o splátkovom úvere považuje za neprijateľné zmluvné podmienky tieto zmluvné podmienky:

1. Zmluvné dojednanie v článku I. bod 3 zmluvy o splátkovom úvere o úprave výšky splátky v závislosti do koeficientu rastu, ktorého aktuálnu hodnotu banka oznamuje zverejnením.

Súd považuje túto podmienku za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože síce banka dohodla so spotrebiteľom zmenu zmluvných podmienok, avšak takým neurčitým a vágnym spôsobom, že pre bežného spotrebiteľa nie je možné, aby pochopil, na základe akých skutočností môže dôjsť a akým spôsobom dôjde k zmene výšky splátky. Pritom výška splátky je jednou zo základných podmienok úverovej zmluvy, ako to vyplýva z článku I.1. tejto zmluvy. Ak zmena hodnoty koeficientu rastu nie je bližšie vysvetlená v tomto zmluvnom ustanovení, a má byť účinná jedine rozhodnutím jednej strany úverovej zmluvy a to dodávateľom a druhá strana a to spotrebiteľ nemá možnosť reálne ovplyvniť výšku splátky ale je povinný plniť tieto svoje záväzky, niet pochýb, že toto zmluvné ustanovenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

2. Zmluvné dojednanie o inkorporačnej doložke.

2.1. Súd považuje túto inkorporačnú doložku za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, nebola transparentne prijatá s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 3 písm. a) OZ. Súčasťou zmluvy neboli predložené spotrebiteľom na reálne a časovo primerané oboznámenie sa s nimi pred tým, než deklarovali nielen túto skutočnosť, ale aj to, že s nimi súhlasia a zaväzujú sa ich dodržiavať. Žalovaný pristúpil k tejto svojej povinnosti odbornej starostlivosti pred uzavretím zmluvy len formálne a bez ohľadu na ochranu práv spotrebiteľov. Súdu ani neboli v tomto konaní predložené Všeobecné obchodné podmienky napriek tomu, že žalobcovia aj uviedli, že bližšie zdôvodnenie prijateľných zmluvných podmienok bude doplnené po tom, čo predmetné Všeobecné obchodné podmienky budú mať k dispozícii od žalovaného. Žalobca v 1.rade v žalobe namietal, že

neboli súčasťou zmluvy a žalobca ich obsah nepodpísal, dokonca ich nemá ani k dispozícii a o rovnopis musel požiadať.

2.2. Hoci žalobcovia namietali, že pokiaľ konkrétne práva a povinnosti medzi stranami sporu boli určené a zadefinované vo Všeobecných obchodných podmienkach vydaných bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a obchodných podmienkach banky pre poskytovanie splátkových a kontokorentných úverov a povolených prečerpaní fyzickým osobám, nepodnikateľom s účinnosťou od 1.2.2006, ktoré boli vopred malými písmenami formulované na pripravenom tlačive a s ktorými nemali možnosť sa ani oboznámiť, nie to ich obsahu porozumieť, niečo na nich meniť, neboli ani súčasťou zmluvy, žalobcovia ich nepodpísali, dokonca ich ani nemajú k dispozícii a museli o ich rovnopis požiadať, tieto námietky žalujúcej strany, sú plne dôvodné a oprávnené. Žalovaná strana ich nevyvrátila, pretože v písomnom vyjadrení zo dňa 30.5.2016 sa zaoberala predovšetkým vlastnou vznesenou námietkou nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere a zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve. Týmito námietkami žalobcov sa žalovaná strana nezaoberala ani na ďalších nariadených pojednávaníach, to znamená, že námietky žalujúcej strany v žiadnom prípade nevyvrátila a vykonaným dokazovaním bola ich dôvodnosť preukázaná.

56. Súd má však za to, že hoci v Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 15.5.2006 boli takto dohodnuté zmluvné podmienky, ktoré súd vyhodnotil za neprijateľné, nemožno ich vyhodnotiť ako také, ktoré by viedli k absolútnej neplatnosti celej zmluvy podľa § 39 OZ., podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom., už aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v čase uzatvárania zmluvy bola zmluva o úvere považovaná za absolútny obchodnoprávny vzťah. Preto nie je dôvodný nárok žalobcov na určenie absolútnej neplatnosti tejto zmluvy. Súd poukazuje v tomto smere na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2020 sp.zn. 4 Cdo 9/2019, v zmysle ktorého je potrebné uprednostniť taký výklad práva aj v spotrebiteľských veciach, ktorý preferuje platnosť pred absolútnou neplatnosťou právneho úkonu, ak je zmluvným stranám zrozumiteľný obsah záväzku vyplývajúceho z uzavretej zmluvy.

57. Pokiaľ žalujúca strana namietala, že samotná zmluva o splátkovom úvere neobsahuje žiadnu zmienku o tom, ako sa poskytnutý úver bude zabezpečovať, nie je možné, s prihliadnutím na výpoveď pracovníčky banky a rozumovú vyspelosť bežných spotrebiteľov vzhľadom k uzatváraniu hypotekárnych úverov, považovať tento nedostatok za taký, pre ktorý by mala byť zmluva vyhlásená za absolútne neplatnú, toto súd nemôže akceptovať ako obchádzanie zákona alebo konanie v rozpore s dobrými mravmi.

58. Súd preto žalobu o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere zamietol, ale vo výrokoch II. a III. určil neprijateľné zmluvné podmienky s poukazom na ustanovenie § 298 CSP.

59. V časti, v ktorej sa žalobcovia domáhajú absolútnej neplatnosti Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve zo dňa 15.5.2006 ako zabezpečovacej zmluvy, aj keď bola uzavretá v čase posudzovania zmlúv o úvere len ako absolútne obchodné vzťahy, je potrebné túto zmluvu posúdiť cez prizmu ustanovení o ochrane spotrebiteľa a najmä § 52 a nasl. OZ, keďže táto úprava spotrebiteľských zmlúv bola súčasťou nášho právneho poriadku od 1.5.2004. Ako vyplynulo z dokazovania a žalovaný nepreukázal opak, ani pracovníci banky nemali až také vedomosti, aby dopodrobna vedeli klientom účel tohto inštitútu zabezpečovacej zmenky.

60. V danom prípade síce došlo k dohode zmluvných strán o aplikácii § 262 Obchodného zákonníka na ich konkrétne právne vzťahy podľa tejto zmluvy, ale v čase uzavretia tejto zmluvy zmluvné strany zavazovali ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka o právnych úkonoch ako aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa OZ, teda aj ustanovenie § 37 ods. 1 OZ, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne., inak je neplatný., ako aj ustanovenie § 39 OZ o absolútnej neplatnosti právneho úkonu cez prizmu ustanovenia § 265 Obchodného zákonníka, podľa ktorého výkon práva v rozpore s poctivým obchodným stykom, nepožíva právnu ochranu.

61. Odhliadnuc od spôsobu uzavretia tejto zmluvy v rozpore s poctivým obchodným stykom aj dobrými mravmi, pre ktorý tento právny úkon je potrebné považovať za absolútne neplatný, súd poukazuje aj na rozsah vyplňovacieho práva., definíciu zabezpečovanej pohľadávky uvedenú v článku I. bod 2

písm. a) - f) Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve. Z obsahovej úpravy článku I bod 2 zmluvy, je jednoznačné, že bežný spotrebiteľ tomu, čo zabezpečuje vystavenie a odovzdanie blankozmenky a jej podpis a avalovanie, nemohol rozumieť. Určenie pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená zmenkou, je neurčité a nezrozumiteľné aj pre právnik, široko a nepochopiteľne koncipované. Takto formulované ustanovenia nie je možné pochopiť a im porozumieť.

62. Z obsahu článku I. bodu 2 tejto zmluvy, zabezpečovanými pohľadávkami remitenta (banka) sa pre účely tejto zmluvy rozumie aj pohľadávka a jej príslušenstvo, ktoré vznikne v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením alebo vypovedaním úverovej zmluvy., nie je ale zrozumiteľné, o aké konkrétne nároky by sa jednalo., rovnako toto súd konštatuje aj u ďalších pohľadávok a to pohľadávky a jej príslušenstva, ktorá vznikne v dôsledku alebo v súvislosti o zánikom úverovej zmluvy iným spôsobom ako splnením, odstúpením alebo vypovedaním., pohľadávky a jej príslušenstva na vydanie bezdôvodného obohatenie, ktoré vznikne, resp. vznikla v dôsledku alebo v súvislosti s plnením remitenta dlžníkom bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol., pohľadávky (pohľadávok) a jej príslušenstva, ktoré vzniknú na základe zmeny právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou (t.j. pohľadávky vyplývajúce zo zmeny výšky poskytnutých peňažných prostriedkov a pod.) alebo nahradením záväzku vyplývajúceho z Úverovej zmluvy novým záväzkom t.j. v prípade privatívnej novácie právneho vzťahu založeného Úverovou zmluvou.

63. Súd považuje preto túto zmluvu za absolútne neplatnú ako podľa § 37 ods. 1 tak § 39 OZ. Súdna prax sa s problematikou spotrebiteľských zmeniek vysporiadala v rozhodnutiach napr. KS Trnava sp.zn. 26Co/726/2015, 9Co/168/2017, Náleze Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 150/2018). Línia tohto rozhodovania je zrejماً aj z tohto rozhodnutia.

64. Podľa § 5a ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s účinnosťou od 1.4.2014 je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom., tak ak by žalovaná banka konala s rešpektom voči spotrebiteľom a s prihliadnutím na ochranu spotrebiteľa, už po prijatí tejto právnej úpravy by musela blankozmenku, ktorá bola vystavená na základe tejto neplatnej Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve spotrebiteľom vrátiť, čo však neurobila.

65. Keďže žalovaná banka do dnešného banku napriek týmto skutočnostiam blankozmenku žalobcom nevydala, je dôvodné domáhať sa určenia neplatnosti Zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, pretože iným spôsobom nie je možné sa voči nej brániť. Preto súd v tejto časti žalobe vyhovel.

66. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ak súd rozhoduje čiastočným rozsudkom alebo medzitýmnym rozsudkom, môže rozhodnúť, že o trovách konania bude rozhodnuté v rozsudku, ktorým rozhodne o všetkých uplatnených procesných nárokoch alebo o celom uplatnenom procesnom nároku.

67. Keďže v časti o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o zmenkovom vyplňovacom práve, súd žalobe vyhovel, je dôvodné priznať úspešným žalobcom v tejto časti žaloby nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

68. Ohľadom časti žaloby, v ktorej došlo k zamietnutiu žaloby v časti o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere, lebo uprednostnil platnosť zmluvy pred neplatnosťou, však súd poukazuje na to, že zistil neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú uvedené vo výrokoch II.- III. výroku rozsudku, preto v tejto časti je dôvodné, aby súd priznal 100% náhradu trov konania žalobcom voči žalovanému.

69. Ohľadom časti žaloby, v ktorej došlo k zastaveniu konania pre späťvzatie žaloby ohľadom výroku o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, súd konštatuje, že je potrebné

prihliadnuť k všeobecnému princípu prístupu spotrebiteľa k ochrane jeho práv aj takým spôsobom, aby nebol postihovaný za podanie žaloby, ktorá nie je zjavným bezprávím voči druhej strane, ak následne vyvstanú okolnosti, preto ktoré zoberie žalobu späť, hoci táto bola v čase jej podania dôvodná aj s prihliadnutím na vydané neodkladné opatrenie 17C 52/2016. Preto v tejto časti žaloby súd považuje za dôvodné, aby aplikoval ustanovenie o tom, že toto sú výnimočné okolnosti prípadu, pre ktoré by inak úspešnému žalovanému nemala byť priznaná náhrada trov konania podľa § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné

uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má

vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).